

PAGEO

PALLAS ATHÉNÉ GEOPOLITIKAI ALAPÍTVÁNY

Donald Trump ázsiai útja

Szentirmai Éva, Klemensits Péter, Eszterhai Viktor

PAGEO - POLICY BRIEF - 2017. 12. 08.

Donald Trump ázsiai útja

Donald Trump közel két hetes (november 5-14. közötti) ázsiai körútjának fő célját a Fehér Ház közleménye a következőképpen foglalta össze: „kihangsúlyozza elhivatottságát az Egyesült Államok szövetségi és partnerségi kapcsolatai iránt, és vezető szerepének megerősítését a szabad és nyitott indo-csendes óceáni térségben.”ⁱ Donald Trump elnöksége ugyanis jelentős bizonytalansági faktorként jelent meg az USA kelet-ázsiai szövetségesei szemében, amely felveti a kérdést, hogy továbbra is hajlandó-e Kínával szemben biztosítani védelmi és gazdasági szükségleteiket. Trump röviddel beiktatását követően kilépett a TPP (Trans-Pacific Partnership) szerződésből, amely korábban az amerikai regionális politika központi eleme volt. Az amerikai elnök bilaterális kapcsolatokban gondolkodik, ami a nagy kereskedelmi megállapodásokkal ellentétben, elsősorban az amerikai érdeket biztosítja.

- Az amerikai elnök nem mutatott be új gazdasági és védelmi koncepciót a regionális szövetségesei számára, amely érdemben képes lett volna a Kína felemelkedése jelentette kihívásokat kezelni
- Az USA külpolitikájában a bilaterális kapcsolatokat hangsúlyozza, amely jobban megfelel az amerikai érdekeknek és Donald Trump korábbi elnökválasztási ígéreteinek (America First)
- A korábbi adminisztrációk regionális fókuszsa kiszélesítésre került: a csendes-óceáni térség régiója kibővült az Indiai-óceánnal, annak reményében, hogy India is bevonható a Kínával szembeni együttműködésbe
- Az amerikai elnök személyisége külpolitika formáló erővé vált, amely az amerikai politika professzionalitásának csökkenését mutatja
- A pekingi látogatás bebizonyította, hogy gazdasági értelemben Kína az USA legfontosabb térségbeli partnere, hiszen a két ország összesen 253,5 milliárd USD-os csomagban állapodott meg
- A Trump-Duterte találkozó során sikerült rendezni az USA és a Fülöp-szigetek viszonyát, noha a korábbi szoros kapcsolatok visszatéréséről nem beszélhetünk.

Japán

Donald Trump a legfontosabb regionális szövetségesének számító **Japánban tartotta közel két hetes útjának első állomását** (november 5-6.). A japán út apropója az észak-koreai válság kezelésére irányuló lépések egyeztetése volt. Természetesen, **mindkét fél kiállt az Észak-Koreára történő nyomásgyakorlás fokozása mellett**. A közös, kemény fellépés Észak-Koreával szemben (Maximum pressure)², a közös indo-csendes-óceáni vízió, az **elkötelezettség kihangsúlyozása a bilaterális kereskedelmi tárgyalásokkal kapcsolatban**, és az **Okinawa-i amerikai bázis áthelyezésének ügye** mindkét vezető tennivalóinak a listáján szerepelt. Ezekről a témákról már korábban mindketten beszéltek, és mind Trump, mind a japán miniszterelnök Sinzo Abe prioritásként kezelte

ezeket. A látogatás tematikája így nem okozott **meglepetést**. Az egyeztetések során minden bizonnyal hangsúlyos téma volt a Kína jelentette kockázatok értékelése, de erről nem sok információ szivárgott ki, azon túl, hogy az USA ígéretet tett a biztonsági garanciák biztosítására.

A találkozót a felek sikeresnek értékelték:³ Trump hangsúlyozta, hogy **az USA továbbra is elkötelezett a szigetország védelme mellett**, míg az amerikai választópolgárokra a „kedvező és nyitott” kereskedelem retorikájával próbált hatást gyakorolni. Abe ezzel szemben azt szerette volna megmutatni, hogy **szoros kapcsolatot ápol az amerikai elnökkel**, amelyet kamatoztatni tud, anélkül, hogy túl hódolatteljes lenne.

Trump ázsiai útjának állomásai
Forrás: South China Morning Post

Dél-Korea

Bár az észak-koreai rakéta kísérletek miatt jelentős figyelem hárul a Koreai-félszigetre, **Donald Trump legrövidebb ázsiai látogatására (november 7.) Dél-Koreában került sor,**⁴ amely tükrözi az ország régióbeli fontosságát. A tárgyaláson **az amerikai-koreai védelmi szövetség megerősítése jelentős hangsúlyt kapott:** a felek üdvözölték az amerikai erők látványosabb felvonulását (pl. három amerikai Nimitz-osztályú repülőgép- hordozó anyahajó megjelenését) a térségben. Másodszor **elfogadták Korea önvédelmi képességeinek a további megerősítését,** pl. a dél-koreai rakétavédelmi képesség növeléséről született döntés, valamint az atommeghajtású tengeralattjárók szállításával kapcsolatos korábbi moratórium feloldása is elfogadásra került.⁵ Mindezek ellenére **az amerikai regionális rakétavédelmi rendszerbe illeszkedő THAAD rendszer további telepítését nem fogadta el a koreai kormány,** amely hátterében döntően Kína ellenkezése áll. Hasonlóan eltérően ítélik meg a felek az észak-koreai veszélyt: míg az USA célja a félsziget atomfegyver mentessé tétele, addig **a dél-koreai kormány a feszültség csökkentését tartja elsődleges célnak.**⁶

Az elnökválasztási kampányában Trump többször élesen támadta Dél-Koreát az amerikai kereskedelmi deficit miatt. Mindezek fényében **a kereskedelemmel kapcsolatos témák** különösen nagy figyelmet kaptak. Trump kijelentette, hogy Szoul több milliárd dolláros amerikai katonai felszereléssel kapcsolatos megrendelése számtalan amerikai munkahelyet teremt. **A koreai-amerikai szabadkereskedelmi egyezményen** (KORUS) kapcsolatban azonban nem változott a Trump-kormány álláspontja: **továbbra is annak újratárgyalását szorgalmazza.**⁷

Bár a felek a találkozót igyekeztek sikernek beállítani, az imént ismertetett tények okán ezzel kapcsolatban jelentős kétségek merülnek fel. A koreai találkozó azt mutatja, hogy **az amerikai kormány a gyakorlatban is érvényesíteni akarja az amerikai érdekeket előtérbe helyező álláspontját.**

Kína

Donald Trump kínai látogatása (november 8-9.) **rendkívül nagy külsőségek között zajlott,** amelynek központi elemét a Tiltott Város *Baoyun lou* palotarészében megrendezett fogadás jelentett. A

látogatás több szempontból is szimbolikus volt. Először is **a Baoyun lou az egyetlen nyugati stílusú épület** a palota együttesen belül, amelyet a bokszerlázasadás miatt Kínára kirótt amerikai kompenzációból építették 1915-ben, annak érdekében, hogy kínai diákok tanulmányozhassák az USA-t. **A helyszín választása azt tükrözte, hogy Kína a két állam közötti kapcsolatban a kooperációra törekszik.**⁸ Másodszor a Tiltott városban fogadni a világ legfontosabb országának elnökét annak a szimbóluma, hogy **a kínai vezetés újra nagyhatalomként tekint magára.**

A találkozó során a felek egy hatalmas, 253,5 milliárd USD-os csomagban állapodtak meg.⁹ A cél egyértelműen az volt, hogy a kínai fél elejét vegye az amerikai-kínai kereskedelmi háborúnak, amellyel korábban Trump fenyegetett, elsősorban az elnökválasztás időszakában. A csomag nagyságrendekkel nagyobb, mint a Floridában áprilisban bejelentett korábbi megállapodás, amely egyfelől azt jelenti, hogy az amerikai elnök úgy tud hazatérni, hogy egy jól kommunikálható eredményt ért el: **Kína hajlandó az USA-ban beruházni,** amelyekkel munkahelyeket hoz létre.

A csomag nagysága továbbá amiatt is fontos, mert mutatja, hogy Kína többszörösen **képes rálicitálni az USA hagyományos regionális szövetségeseire.** Kína tehát egyfelől támogatást nyújt az amerikai elnöknek, hogy választási ígéreteit betarthassa (*America First*), ezzel párhuzamosan mindent megtesz, hogy elkerülje a drasztikus irányváltást az amerikai külpolitikában.

Ráadásul a **csomag megvalósítása** – még ha sikerül is – **éveket vesz igénybe,** fontos időt nyerve ezzel Kínának a még hátralevő Trump-időszakban. Végül a csomag azért is fontos volt, mert elhomályosított más témákat a gazdaság területén (kínai piacok hozzáférhetővé tétele) és a politikai kérdésekben.

A kínai-amerikai találkozót a felek eredményesnek értékelték.¹⁰ Kétség kívül **sikerült elterelni a figyelmet a vitás kérdésekről** és döntően az együttműködés lehetséges formáira fókuszálni.¹¹ Mindez **ugyanakkor nem jelentett semmilyen megoldást a nézeteltérések** (Dél-kínai-tenger, Észak-Korea, eltérő elképzelések a bilaterális kereskedelemről stb.) **szempontjából,** legjobb esetben is csak elodázták azokat.

A csomag tartalma:¹²

- 83,7 mrd. USD befektetést hajt végre a China Energy Investment Corp. a nyugat-virginiai palagáz mezőbe;
- China Petrochemical Corp – China Investment Corp és a Bank of China hiteléből – 43 milliárd USD-t fektet be egy alaszki LNG exportterminál építésébe;
- China National Petroleum Corp hosszútávú szerződést kötött LNG gáz importálására a texasi Cheniere Energy vállalattal;
- Kína 12 millió tonna szójababot importál az USA-ból 2017-ben és 2018-ban, összesen 5 milliárd USD értékben;
- A Qualcomm 12 milliárd dollár értékű, nem kötelező erejű megállapodást írt alá Xiaomi, az OPPO és a Vivo három kínai mobilkészülék gyártóval;
- China Aviation Suppliers 300 Boeing repülőgépet vásárol 37 milliárd USD értékben;
- A General Electric három kínai céggel (Juneyao Airlines, ICBC Leasing, Datang Group) kötött szerződést, összesen 3,5 milliárd USD értékben;
- 5 milliárd USD értékű befektetési alap létrehozása a China Investment Corp. - Goldman Sachs együttműködésében;
- A kínai pénzügyi szektor nyitása az amerikai pénzügyi intézmények felé. Részvételük az Egy övezet egy út program megvalósításában.

Vietnam és az APEC Summit

Pekingi látogatását követően Trump elnök november 10-én Vietnamba érkezett, ahol a vietnami vezetőkkel folytatott bilaterális tárgyalásai mellett nagy érdeklődés kísérte Da Nang-ban, az **APEC éves csúcsertekezletén való részvételét**. Az APEC üzleti vezetői előtt megtartott vitaindító előadásában Trump amellett, hogy megismételte a Japánban, Dél-Koreában és Kínában elhangzott nyilatkozatainak egyes pontjait, **először hozta nyilvánosságra kormánya Ázsia politikájának részleteit**.¹³

Miután elismerően szólt a délkelet-ázsiai országok fejlődéséről, Trump „indo-csendes-óceáni

álmában” – amely nyilvánvalóan Xi Jinping elképzeléseivel szemben jelentene alternatívát – a **„szuverén és független országok” békés és szabad fejlődését vizionálta**, egyúttal a kínai törekvésekkel szemben **az USA bilaterális partnerségét kínálta** a régió államainak a „szabad és nyitott indo-csendes-óceáni” térség fenntartásához.

A kereskedelmi kapcsolatokra és különösen az USA-t ért sérelmekre rátérve Trump **a korábbiaknál keményebben fogalmazott**. Véleménye szerint az USA által kínált előnyös feltételeket **egyes országok igazságtalanul használták ki**, amely az amerikai kereskedelmi deficit megnövekedéséhez vezetett, miközben a korábbi amerikai kormányok ez ellen nem tettek semmit.

Kínára utalva, az állami gazdaságtervezés és az állami vállalatok térhódítása ellen is felemelte szavát. **Kijelentette, hogy az USA a továbbiakban a bilaterális kapcsolatai során a fair és egyenlő partnerség kialakítására fog törekedni**, miközben szakítva a több évtizedes amerikai politikai gyakorlattal, **elutasította a multilaterális megállapodásokat**, az egyes országoknak pedig a saját önös érdekeik követését tanácsolta.¹⁴

A szabályokat a jövőben minden partnernek követnie kell, ellenkező esetben büntetésre számíthat. A szellemi tulajdon védelmének jelentőségét is kiemelte, főleg hogy egyes államok ezen a téren is jogtalan előnyökre tettek szert. A régió biztonságáról szólva, Trump **gazdaságközpontú külpolitikai stratégiája szintén egyértelművé vált**, amikor a gazdasági biztonságot a nemzetbiztonsággal azonosította, majd az egyes országok jogainak, a szabad hajózás és átrepülés elveinek fenntartására szólított fel.¹⁵

Egyes elemzők szerint **Trump víziója, amely a szuverén és független országokban látja a jövőt, valójában Kínának kedvez**, hiszen a kínai vezetés a globalizáció elkötelezett híveként tovább építheti dominanciáját a régióban, miközben az USA nyíltan elutasítja a multilateralizmust.¹⁶

Az APEC csúcsertekezleten a TPP tagállamai bejelentették, hogy az USA nélkül is életbe léptetik

Az APEC csúcstalálkozó fotója
Forrás: Reuters

a megállapodást, amely szintén Kína számára lehet előnyös, miközben megfosztja az Egyesült Államokat **multilaterális szabályalkotó szerepétől**.¹⁷ Kemény hangneme ellenére kétséges, hogy Kínával szemben az elnök mennyiben lesz képes érvényt szerezni akarátának, miközben vélhetően **a szövetségeseinek kétélyeit sem sikerült eloszlatnia** az új amerikai Ázsia politika meghirdetésével.

Tran Dai Quang vietnami elnök szerint Trump látogatása igazi mérföldkőnek számít a két ország kapcsolatában.¹⁸ Miközben Trump a dél-kínai-tengeri konfliktust tekintve közvetítő szerepét is felajánlotta, a hajózás és az átrepülés szabadságának fenntartása mellett pedig elkötelezte magát, Vietnam támogatásáról biztosította az elnök észak-koreai politikáját. **A legfontosabb eredmény viszont a két ország teljes körű partnerségének elmélyítéséhez köthető,** melynek jegyében a gazdasági tárgyalásokon **12 milliárd dollár értékben kötöttek megállapodást a felek**.¹⁹

Az USA kilépése a TPP-ből hátrányosan érintette Vietnámot, ezért annak ellenére, hogy Amerika kereskedelmi deficitje a délkelet-ázsiai országgal szemben 2016-ban elérte a 32 milliárd dollárt,²⁰ **Trump látogatása során igyekezett megerősíteni a két ország gazdasági kapcsolatait,** hiszen Kínával szemben Vietnám központi helyet foglal el az **amerikai stratégiában**.²¹

A Fülöp-szigetek és az ASEAN csúcsértekezlet

Vietnámot követően november 12-én Trump elnök a Fülöp-szigeteken folytatta ázsiai körútját, ahol a nemzetközi közvélemény figyelmét elsősorban a **Rodrigo Duterte filippínó elnökkel esedékes első hivatalos találkozója** kötötte le.

Duterte korábban éles külpolitikai fordulatot hajtott végre, melynek értelmében „független

Trump és Duterte sajtótájékoztatója.

Forrás: Reuters

külpolitikájának” megfelelően az USA-tól való elszakadást és a Kína felé történő nyitást szorgalmazta. Barack Obama elnökkel különösen megromlott a viszonya, Trump hivatalba lépése azonban esélyt teremtett a két ország kapcsolatainak a rendezésére.²² Telefonbeszélgetéseik során **már korábban is egyetértés alakult** ki a két államfő között számos vitás kérdésben (pl. a drogellenes hadjárat), az APEC csúcscrétekezleten az informális találkozásuk pedig egyértelműen kettejük jó viszonyát vetítette előre.²³

A források ellentmondóak azzal kapcsolatban, hogy a két elnök manilai tárgyalásai során mennyi szó esett az emberi jogokról, viszont az egyértelmű, hogy **Trump és Duterte egyaránt hibásnak tartja az Obama adminisztrációt** a kapcsolatok megromlásában. A jelenlegi események arra utalnak, hogy **a két ország kapcsolatát sikerült helyreállítani**, a kompromisszum alapja pedig, hogy Duterte szünetelteti az USA ellenes kirohanásait, cserébe Trump sem erőlteti az emberi jogok problémáját. A két államfő jó viszonya sokat nyom a latba, ugyanakkor valószínűsíthető, hogy **a két ország**

szoros politikai kapcsolata, amely Duterte előtt jellemezte viszonyukat a közeljövőben nem tér vissza.²⁴ A védelmi együttműködés azonban töretlen, ezt a hadgyakorlatok, a fegyverszállítmányok és a terrorizmus ellenes kooperáció is bizonyítja.²⁵

Trump tisztában van a Fülöp-szigetek stratégiai jelentőségével, hiszen az országot katonai szempontból „a legfontosabb ingatlanrésznek” minősítette, egyúttal úgy fogalmazott, hogy elsősorban a bilaterális kereskedelem helyzetéről tárgyalt Dutertével.²⁶

Noha Trump a Kelet-Ázsia csúcscrétekezlet zárónapján már nem vett részt, az ASEAN-USA Summit és a bilaterális egyeztetések során elsősorban a már korábban nyilvánosságra hozott politikai elképzeléseinek jogosságáról igyekezett meggyőzni hallgatóságát. Narendra Modi indiai miniszterelnökkel folytatott megbeszélései viszont arról tanúskodnak, hogy **az Indiai-óceán térsége, egyúttal India partnersége döntő szerepet kap stratégiájában**. A gazdasági együttműködés ebben az esetben is prioritást élvez, ugyanakkor a felek azt is kijelentették, hogy „a világ két

legnagyobb demokráciájának egyben a világ két legnagyobb katonai hatalmává is kell válnia a jövőben”.²⁷ Nyilvánvaló, hogy a gazdasági előnyök mellett Trump igyekszik Indiát minél inkább ellensúlyként felhasználni Kínával szemben, főleg, hogy a Modi kormányzat erre hajlandóságot is mutat, hiszen **egyre jobban elkötelezi magát az USA oldalán**.²⁸

Konklúzió

A korábbi amerikai adminisztrációk regionális fókuszsa kiszélesítésre került: **a csendes-óceáni térség régiója kibővült az Indiai-óceánnal**. A térség új elnevezése egyrészt az Obama által folytatott politika végét is jelenti, mely Ázsiára, mint egyfajta tengelyre (*Pivot to Asia*) tekintett.²⁹ Ezt a fajta váltást az amerikai külügyminiszter, Rex Tillerson nemrég tett kijelentései erősítik meg, **aki az Indiával való szövetkezést, valamint az Ausztráliával és Japánnal történő komoly partnerséget tartotta fő célnak** a térségben, annak érdekében, hogy egyfajta regionális egyensúlyt képezzenek Kínával szemben.³⁰ Valójában India bevonása az amerikai regionális dimenzióba jól tükrözi, hogy **a korábbi regionális szövetségesek nem képesek valódi ellensúlyt képezni Kínával szemben**.

Bár az amerikai elnök eredeti szándéka szerint az USA azt az üzenetet küldte a szövetségeseinek, hogy fontosak a számára, ezért a szuperhatalom hajlandó a védelmükben fellépni, valójában **az „America first” politika a régióban is valósággá vált**: jelezve, hogy az USA elsősorban **a bilaterális kapcsolatokat részesíti előnyben**, amelyben jobban képes a saját érdekeit képviselni. Az ázsiai államok ugyan versengtek Trump kegyéért, egyértelmű, hogy csak nagyon kis jutalmat kaptak érte. Mindez különösen súlyos annak tükrében, hogy az amerikai vezetés **nem tudott előállni egy olyan új koncepcióval, amely ellensúlyozhatná a térségben egyre erősödő Kína hatását**.

Újra Bebizonyosodott, hogy **az USA számára nagyon fontos a kínai kapcsolat és a kínai vezetés hajlandó rugalmasságot mutatni** abban, hogy a számára kedvezőtlen változtatások elkerülése érdekében olyan programmal álljon elő, amelyet az amerikai elnök belpolitikai célokra tud felhasználni. Ez másfelől azt is mutatja, hogy **Kína olyan fontos az USA számára, hogy a kapcsolatot Washington a jövőben egyre kevésbé tenné kockára**. Mindez fontos üzenet a szövetségesek felé, mert az USA védelmező szerepével kapcsolatos bizalmat ássa alá. Ennek következtében pedig **Kína erősödése a régióban a korábbiaknál is valószínűbb**.

Egyértelmű, hogy **Trump Vietnámot fontos partnernek tartja Kínával szemben**, ezért annak törekvéseit katonai, politikai és gazdasági értelemben is támogatja, ezzel együtt **a Fülöp-szigetek stratégiai értékével is tisztában van**. Részben ez magyarázza a Duterte-vel való „barátkozását”. India esetében a Trump kormányzat úgy véli, hogy Kína ellen szintén bevonhatja az országot az együttműködésbe, habár ennek keretei messze nem tisztáztak.

Végül érdemes kiemelni, hogy **az amerikai elnök személyisége külpolitika formáló erővé vált**. A diplomáciai figyelmességen túlmenően, egyértelmű a manipulálási szándék. Mindez az amerikai politika professzionalitásának a további csökkenését mutatja.³¹

Készítette: Szentirmai Éva,
Klemensits Péter, Eszterhai Viktor

PAGEO - Policy Brief

Felelős szerkesztő: Bendarzszevszkij Anton

Szerzők: Bendarzszevszkij Anton, Czirják Ráhel, Eszterhai Viktor, Gere László, Klemensits Péter, Maráczai Fanni, Polyák Eszter, Simigh Fruzsina, Vajda Zita

Kiadja a Pallas Athéné Geopolitikai Alapítvány ©
HU-1054 Budapest, Szabadság tér 8-9

Jegyzetek

- ¹ Statement from the Press Secretary on President Donald J. Trump's Upcoming Travel to Asia, In: The White House, October 16, 2017. <https://www.whitehouse.gov/the-press-office/2017/10/16/statement-press-secretary-president-donald-j-trumps-upcoming-travel-asia> (2017.12.1)
- ² COCHRANE, Liam - MEALEY, Rachel: Donald Trump in Japan: What we've learnt from the first leg of the US President's 12-day Asia tour, In: ABC News, November 7, 2017. <http://www.abc.net.au/news/2017-11-07/donald-trump-what-we-learned-from-us-president-in-japan/9124180> (2017.12.1)
- ³ TATSUMI, Yuki: Trump Meets Abe: Beyond the Publicity, In: The Diplomat, November 08, 2017. <https://thediplomat.com/2017/11/trump-meets-abe-beyond-the-publicity/> (2017.12.1)
- ⁴ ZHOU, Viola: Donald Trump tweets praise to Xi Jinping on his party congress 'political victory', In: South China Morning Post, November, 8 2017. <http://www.scmp.com/news/china/diplomacy-defence/article/2118856/trump-praises-xi-his-political-victory-ahead-china-trip> (2017.12.06)
- ⁵ WORK, Clint: The View From Seoul: Trump's Visit and the 'Illusion of Achievement'. The Diplomat, In: The Diplomat, November 10, 2017. <https://thediplomat.com/2017/11/the-view-from-seoul-trumps-visit-and-the-illusion-of-achievement/> (2017.12.06)
- ⁶ President Moon lays out five principles for a peaceful Korean Peninsula, In: The Hankyoreh, November 2, 2017. http://english.hani.co.kr/arti/english_edition/e_national/817211.html (2017.12.06)
- ⁷ WORK, 2017.
- ⁸ ZHOU, Laura: The meaning behind Donald Trump's cup of tea in a Forbidden City treasure hall, In: South China Morning Post, November 9, 2017. <http://www.scmp.com/news/china/diplomacy-defence/article/2119196/meaning-behind-donald-trumps-cup-tea-forbidden-city> (2017.12.05)
- ⁹ WU, Wendy: A look inside Beijing's US\$253 billion trade package for Trump, In: South China Morning Post 9 November, 2017 <http://www.scmp.com/news/china/policies-politics/article/2119218/look-inside-beijings-us253-billion-trade-package-trump> (2017.11.19)
- ¹⁰ Trump wraps up visit to China In: Xinhua, 10 November, 2017. http://news.xinhuanet.com/english/2017-11/10/c_136741757.htm (2017.11.19)
- ¹¹ XIE, Tao: How Trump Became an Old Friend of the Chinese People, In: The Diplomat, November 14, 2017. <https://thediplomat.com/2017/11/how-trump-became-an-old-friend-of-the-chinese-people/> (2017.11.19)
- ¹² Ibid.
- ¹³ CRONIN, Patrick M: Trump's Post-Pivot Strategy. In: The Diplomat, November 11, 2017 <https://thediplomat.com/2017/11/trumps-post-pivot-strategy/> (2017.11.16)
- ¹⁴ A Trump által képviselt „America First” elvéhez hasonlóan.
- ¹⁵ „Remarks by President Trump at APEC CEO Summit | Da Nang, Vietnam.” In: The White House, Office of the Press Secretary, November 10, 2017 <https://www.whitehouse.gov/the-press-office/2017/11/10/remarks-president-trump-apec-ceo-summit-da-nang-vietnam> (2017.11.16)
- ¹⁶ GAO, Charlotte: APEC 2017: Why Trump's Presidency Is an 'Enormous Gift' to China. In: The Diplomat, November 14, 2017 <https://thediplomat.com/2017/11/apec-2017-why-trumps-presidency-is-an-enormous-gift-to-china/> (2017.11.16)
- ¹⁷ MELTZER, Joshua P.: The fallout from Trump's Asia tour on trade. In: Brookings, November 15, 2017 <https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2017/11/15/the-fallout-from-trumps-asia-tour-on-trade/> (2017.11.18)
- ¹⁸ HERMAN, Steve: Trump Touts Benefits of Trade with Vietnam. voanews.com, November 12, 2017 <https://www.voanews.com/a/trump-vietnams-quang-trade-economic-ties/4111492.html> (2017.11.16)
- ¹⁹ Többek között, a Vietnamba irányuló amerikai cseppfolyósított gáz, valamint tehergépjárművek és repülőgép alkatrészek importjáról írtak alá egyezményeket. GAO, Charlotte: APEC 2017: What Did Vietnam Achieve? In: The Diplomat, November 14, 2017 <https://thediplomat.com/2017/11/apec-2017-what-did-vietnam-achieve/> (2017.11.16)
- ²⁰ MARESCA, Thomas: Trump in Asia: They love him in Vietnam. In: USA Today, November 10, 2017 <https://www.usatoday.com/story/news/world/2017/11/10/trump-asia-they-love-him-vietnam/851494001/> (2017.11.16)
- ²¹ A gazdasági kapcsolatokban alkalmazott kettős mércéhez hasonlóan Trump Dél-kínai-tengerrel kapcsolatos nyilatkozataiban is felfedezhető az az ellentmondás, hogy egyes kérdésekben Kínát nyíltan kritizálja, míg Vietnam hasonló viselkedése felett szemet huny (pl. a Spratley-szigetek militarizációja). VALENCIA, Mark J.:

Parsing Trump's Recent Policy Statements on the South China Sea. In: The Diplomat, November 17
<https://thediplomat.com/2017/11/parsing-trumps-recent-policy-statements-on-the-south-china-sea/>
(2017.11.18)

²² A kritikák ellenére Trump méltatta Duterte ellentmondásos kábítószér ellenes küzdelmét, sőt 2017 tavaszán még Washingtonba is meghívta a filippínó elnököt. Részletesebben lásd: KLEMENSITS, Péter: Rodrigo Duterte „független” külpolitikája: A Fülöp-szigetek átalakuló külkapcsolatai. PAGEO Geopolitikai Kutatóintézet, december 27, 2016. <http://www.geopolitika.hu/hu/2016/12/27/rodrigo-duterte-fuggetlen-kulpolitikaja-a-fulop-szigetek-atalakulo-kulkapcsolatai/> (2017.11.10.)

²³ „Trump, Duterte meet for first time at APEC summit.” Reuters, November 11, 2017
<https://www.reuters.com/article/us-apec-summit-usa-philippines/trump-duterte-meet-for-first-time-at-apec-summit-idUSKBN1DB064> (2017.11.17.)

²⁴ PETTY, Martin: U.S., Philippines ties back on track as Trump, Duterte make up and bond. Reuters, November 14, 2017 <https://www.reuters.com/article/us-trump-asia-philippines/u-s-philippines-ties-back-on-track-as-trump-duterte-make-up-and-bond-idUSKBN1DE16K> (2017.11.17.)

²⁵ VICEDO, Cristian: Continuity Amid Uncertainty: Philippines-US Security Relations Under the Duterte-Trump Administrations. The Diplomat, November 15, 2017 <https://thediplomat.com/2017/11/continuity-amid-uncertainty-philippines-us-security-relations-under-the-duterte-trump-administrations/> (2017.11.17.)

²⁶ VIRAY, Patricia Lourdes: Trump calls Philippines a 'strategic' piece of real estate. In: The Philippine Star, November 15, 2017 <http://www.philstar.com/headlines/2017/11/15/1759139/trump-calls-philippines-strategic-piece-real-estate> (2017.11.17.)

²⁷ PANDA, Ankit: White House: Trump and Modi Resolve That US and India Should 'Have the World's Greatest Militaries' In: The Diplomat, November 14, 2017 <https://thediplomat.com/2017/11/white-house-trump-and-modi-resolve-that-us-and-india-should-have-the-worlds-greatest-militaries/> (2017.11.18.)

²⁸ Az előzményekről lásd: KLEMENSITS Péter: Az amerikai-indiai kapcsolatok fejlődése a Trump-Modi találkozó tükrében. PAGEO Geopolitikai Kutatóintézet, augusztus 8, 2017. <http://www.geopolitika.hu/hu/2017/08/08/az-amerikai-indiai-kapcsolatok-fejlodesere-a-trump-modi-talalkozo-tukreben/> (2017.11.12.)

²⁹ <https://thediplomat.com/2017/11/trump-meets-abe-beyond-the-publicity/>

³⁰ https://apnews.com/c8e055cb57014e8383f5bba51a4f7197/Renaming-Asia:-Trump-admin-opts-for-'Indo-Pacific'?utm_source=newsletter&utm_medium=email&utm_campaign=newsletter_axiosam&stream=top-stories

³¹ 'The Chinese have figured out how to play Trump': Asian leaders go the extra mile to flatter US president In: South China Morning Post, November 10, 2017.

<http://www.scmp.com/news/asia/diplomacy/article/2119249/chinese-have-figured-out-how-play-trump-asian-leaders-going> (2017. 11.17.)

Források

- COCHRANE, Liam - MEALEY, Rachel: Donald Trump in Japan: What we've learnt from the first leg of the US President's 12-day Asia tour, In: ABC News, November 7, 2017. <http://www.abc.net.au/news/2017-11-07/donald-trump-what-we-learned-from-us-president-in-japan/9124180> (2017.12.1)
- CRONIN, Patrick M: Trump's Post-Pivot Strategy. In: The Diplomat, November 11, 2017 <https://thediplomat.com/2017/11/trumps-post-pivot-strategy/> (2017.11.16)
- GAO, Charlotte: APEC 2017: What Did Vietnam Achieve? In: The Diplomat, November 14, 2017 <https://thediplomat.com/2017/11/apec-2017-what-did-vietnam-achieve/> (2017.11.16)
- GAO, Charlotte: APEC 2017: Why Trump's Presidency Is an 'Enormous Gift' to China. In: The Diplomat, November 14, 2017 <https://thediplomat.com/2017/11/apec-2017-why-trumps-presidency-is-an-enormous-gift-to-china/> (2017.11.16)
- HERMAN, Steve: Trump Touts Benefits of Trade with Vietnam. voanews.com, November 12, 2017 <https://www.voanews.com/a/trump-vietnams-quang-trade-economic-ties/4111492.html> (2017.11.16)
- KLEMENSITS Péter: Az amerikai-indiai kapcsolatok fejlődése a Trump-Modi találkozó tükrében. PAGEO Geopolitikai Kutatóintézet, augusztus 8, 2017. <http://www.geopolitika.hu/hu/2017/08/08/az-amerikai-indiai-kapcsolatok-fejlodesere-a-trump-modi-talalkozo-tukreben/> (2017.11.12.)
- KLEMENSITS, Péter: Rodrigo Duterte „független” külpolitikája: A Fülöp-szigetek átalakuló külkapcsolatai. PAGEO Geopolitikai Kutatóintézet, december 27, 2016.

<http://www.geopolitika.hu/hu/2016/12/27/rodrigo-duterte-fuggetlen-kulpolitikaja-a-fulop-szigetek-atalakulo-kulcapcsolatai/> (2017.11.10.)

- MARESCA, Thomas: Trump in Asia: They love him in Vietnam. In: USA Today, November 10, 2017 <https://www.usatoday.com/story/news/world/2017/11/10/trump-asia-they-love-him-vietnam/851494001/> (2017.11.16)
- MELTZER, Joshua P.: The fallout from Trump's Asia tour on trade. In: Brookings, November 15, 2017 <https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2017/11/15/the-fallout-from-trumps-asia-tour-on-trade/> (2017.11.18)
- PANDA, Ankit: White House: Trump and Modi Resolve That US and India Should 'Have the World's Greatest Militaries' In: The Diplomat, November 14, 2017 <https://thediplomat.com/2017/11/white-house-trump-and-modi-resolve-that-us-and-india-should-have-the-worlds-greatest-militaries/> (2017.11.18.)
- PETTY, Martin: U.S., Philippines ties back on track as Trump, Duterte make up and bond. Reuters, November 14, 2017 <https://www.reuters.com/article/us-trump-asia-philippines/u-s-philippines-ties-back-on-track-as-trump-duterte-make-up-and-bond-idUSKBN1DE16K> (2017.11.17.)
- President Moon lays out five principles for a peaceful Korean Peninsula, In: The Hankyoreh, November 2, 2017. http://english.hani.co.kr/arti/english_edition/e_national/817211.html (2017.12.06)
- „Remarks by President Trump at APEC CEO Summit | Da Nang, Vietnam.” In: The White House, Office of the Press Secretary, November 10, 2017 <https://www.whitehouse.gov/the-press-office/2017/11/10/remarks-president-trump-apec-ceo-summit-da-nang-vietnam> (2017.11.16)
- Statement from the Press Secretary on President Donald J. Trump's Upcoming Travel to Asia, In: The White House, October 16, 2017. <https://www.whitehouse.gov/the-press-office/2017/10/16/statement-press-secretary-president-donald-j-trumps-upcoming-travel-asia> (2017.12.1)
- TATSUMI, Yuki: Trump Meets Abe: Beyond the Publicity, In: The Diplomat, November 08, 2017. <https://thediplomat.com/2017/11/trump-meets-abe-beyond-the-publicity/> (2017.12.1)
- 'The Chinese have figured out how to play Trump': Asian leaders go the extra mile to flatter US president In: South China Morning Post, November 10, 2017. <http://www.scmp.com/news/asia/diplomacy/article/2119249/chinese-have-figured-out-how-play-trump-asian-leaders-going> (2017. 11.17.)
- „Trump, Duterte meet for first time at APEC summit.” Reuters, November 11, 2017 <https://www.reuters.com/article/us-apec-summit-usa-philippines/trump-duterte-meet-for-first-time-at-apec-summit-idUSKBN1DB064> (2017.11.17.)
- Trump wraps up visit to China In: Xinhua, 10 November, 2017. http://news.xinhuanet.com/english/2017-11/10/c_136741757.htm (2017.11.19)
- XIE, Tao: How Trump Became an Old Friend of the Chinese People, In: The Diplomat, November 14, 2017. <https://thediplomat.com/2017/11/how-trump-became-an-old-friend-of-the-chinese-people/> (2017.11.19)
- VALENCIA, Mark J.: Parsing Trump's Recent Policy Statements on the South China Sea. In: The Diplomat, November 17 <https://thediplomat.com/2017/11/parsing-trumps-recent-policy-statements-on-the-south-china-sea/> (2017.11.18)
- VICEDO, Cristian: Continuity Amid Uncertainty: Philippines-US Security Relations Under the Duterte-Trump Administrations. The Diplomat, November 15, 2017 <https://thediplomat.com/2017/11/continuity-amid-uncertainty-philippines-us-security-relations-under-the-duterte-trump-administrations/> (2017.11.17.)
- VIRAY, Patricia Lourdes: Trump calls Philippines a 'strategic' piece of real estate. In: The Philippine Star, November 15, 2017 <http://www.philstar.com/headlines/2017/11/15/1759139/trump-calls-philippines-strategic-piece-real-estate> (2017.11.17.)
- WORK, Clint: The View From Seoul: Trump's Visit and the 'Illusion of Achievement'. The Diplomat, In: The Diplomat, November 10, 2017. <https://thediplomat.com/2017/11/the-view-from-seoul-trumps-visit-and-the-illusion-of-achievement/> (2017.12.06)
- WU, Wendy: A look inside Beijing's US\$253 billion trade package for Trump, In: South China Morning Post 9 November, 2017 <http://www.scmp.com/news/china/policies-politics/article/2119218/look-inside-beijings-us253-billion-trade-package-trump> (2017.11.19)

-
- ZHOU, Laura: The meaning behind Donald Trump's cup of tea in a Forbidden City treasure hall, In: South China Morning Post, November 9, 2017.
 - <http://www.scmp.com/news/china/diplomacy-defence/article/2119196/meaning-behind-donald-trumps-cup-tea-forbidden-city> (2017.12.05)
 - ZHOU, Viola: Donald Trump tweets praise to Xi Jinping on his party congress 'political victory', In: South China Morning Post, November, 8 2017. <http://www.scmp.com/news/china/diplomacy-defence/article/2118856/trump-praises-xi-his-political-victory-ahead-china-trip> (2017.12.06)

Képek forrása

- President Trump's Trip to Asia Wikimedia Commons, 8 November 2017.
[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:President_Trump%27s_Trip_to_Asia_\(37575409684\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:President_Trump%27s_Trip_to_Asia_(37575409684).jpg) (2017.12.6)
- ZHOU, Viola: Donald Trump tweets praise to Xi Jinping on his party congress 'political victory', In: South China Morning Post, November, 8 2017. <http://www.scmp.com/news/china/diplomacy-defence/article/2118856/trump-praises-xi-his-political-victory-ahead-china-trip> (2017.12.06)
- Trump in Asia, Reuters, 13 November 2017.
<https://www.reuters.com/news/picture/trump-in-asia-idUSRTS1IJV3> (2017.12.6)